

W numerze między innymi:

☐ Z Senatu s. 3	☐ Jubileusz Profesorów s. 8
☐ Zjazdu Mechaników ciąg dalszy s. 4,5	☐ Postępy fizykochemii s. 8
☐ Inauguracja s. 1,6,7	☐ Wspomnienie o Elżbiecie Król-Bań s. 9

Przyzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Nr 57

1 - 15 października 1995

Quod
bonum
felix
faustum
fortunatumque
sit

2 października 1995

Inauguracja roku akademickiego 1995/96

różniła się od poprzednich brakiem centralnych uroczystości w ratuszu. Kolegium Rektorów postanowiło, że rolę tę spełni zaplanowana na rano uroczystość uniwersytecka w Auli Leopoldinie. Poprzedzona była ona Mszą Św. w Kościele Uniwersyteckim, która zastąpiła tradycyjne wieczorne uroczystości w Katedrze. Przybyło na nią około 400 osób.

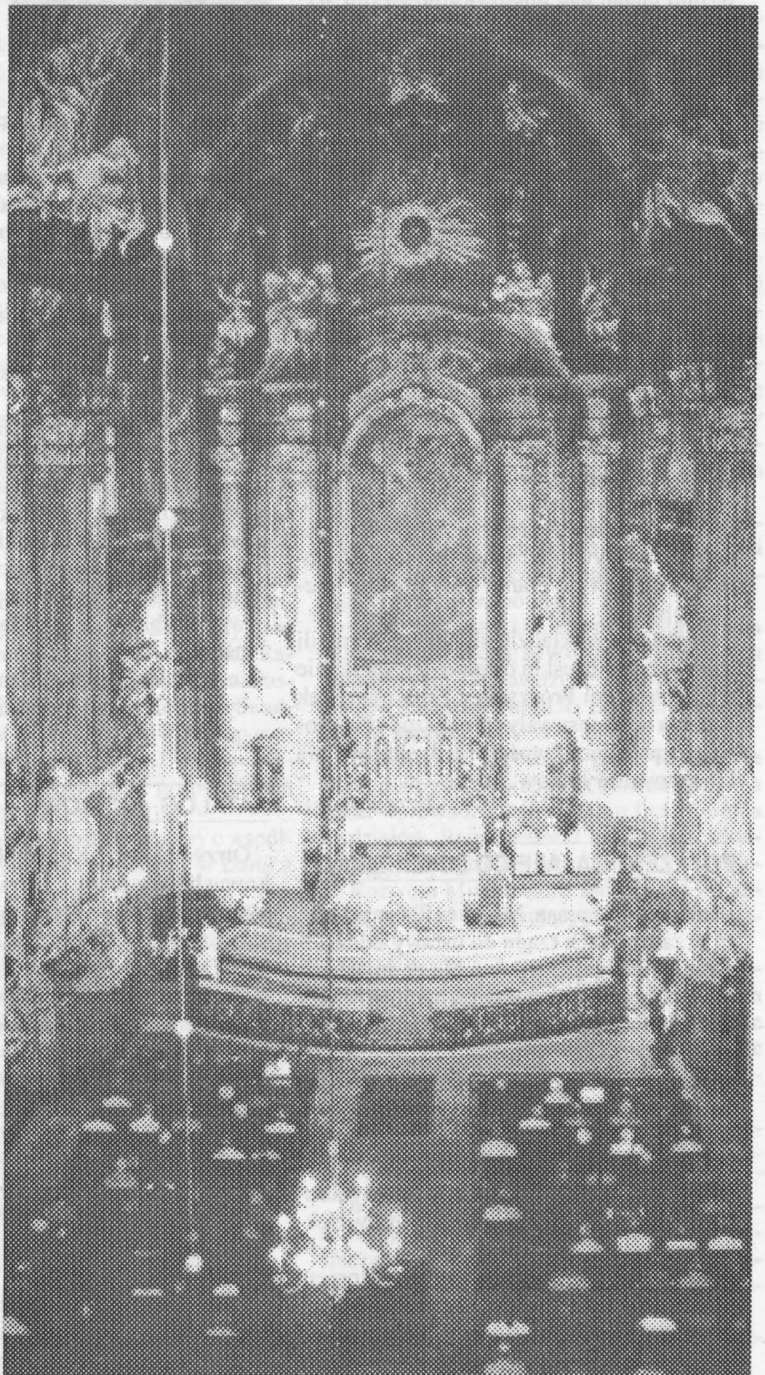
Symbolem przemian było otwarcie zamkniętego jeszcze w czasach hitlerowskich głównego wejścia do kościoła stanowiącego bezpośrednie połączenie z Uniwersytetem.

Msza Św. miała bardzo uroczystą oprawę. Koncelebrował ją J. Ex. ks. biskup Jan Tyrawa wraz z licznymi duszpasterzami akademickimi, wśród których byli też ks. Stanisław Orzechowski (Duszpasterstwo Akademickie „Wawrzyn”) i ks. Andrzej Dziełak.

Ks. Rektor prof. Ignacy Dec wygłosił kazanie przypominające o związkach między poszukiwaniem prawdy w sferze ducha i materii oraz polecił wszystkich obecnych patronującym temu dniowi Aniołom Stróżom.

Msza Św. została uświetniona wspaniałym występem zespołu Vratislaviaense Collegium Musicum Catedrale, który wykonał Mszę Koronacyjną Mozarta.

cd. na str. 6

fot. Krzysztof Mazur

R O Z M A I T O Ś C I

**WIZYTA PROF. R.J.HOUSE'A
NA POLITECHNICIE WROCŁAWSKIEJ**

19 września na zaproszenie zakładów: Zakładu Komunikacji Społecznej i Zakładu Pedagogiki Instytutu Nauk Ekonomiczno Społecznych przebywał na terenie Politechniki Wrocławskiej profesor, wysoko notowana w USA *The Wharton School University of Pennsylvania*, Robert J. House, uznany autorytet w zakresie badań dotyczących zarządzania w organizacjach.

Tematem wykładu wygłoszonego przez profesora Roberta J. Housa były wstępne wyniki badań nad międzykulturowymi wskaźnikami zarządzania i kulturą w organizacji. Badania te są prowadzone w ramach zakrojonego na 5 lat programu obejmującego swym zasięgiem 68, uznanych za w miarę homogeniczne, kultur i dotyczą problemów średniego szczebla zarządzania. Wydzielono cztery podstawowe obszary badawcze: praktyki organizacyjne, preferowane w poszczególnych kulturach cechy liderów i ich zachowania, rzeczywiście obserwowane cechy i zachowania liderów oraz efektywność zarządzania. Program zainicjowany został 1.5 roku temu. Opracowano już narzędzia badawcze i sprawdzono ich przydatność w badaniach pilotażowych.

Zaplanowany na półtora godziny wykład trwał w rzeczywistości dwukrotnie dłużej, czyli do wyczerpania sił profesora Housa. Dyskusją kierował profesor Jerzy Mączyński z Uniwersytetu Wrocławskiego, patronujący w ramach Programu badaniom na terenie Polski.

Obecni na wykładzie słuchacze wyrazili nadzieję, iż nie jest to ostatnie ich spotkanie z uczestnikami Programu i że w miarę jak badania będą posuwały się naprzód stworzona zostanie możliwość przedyskutowania uzyskanych wyników.

W. Maluszyński

POTRZEBY SĄ, ALE CO Z PIENIĘDZMI?

Jak doniosła prasa, Minister EN zapewnił, że w założeniach rządu do ustawy budżetowej przyjęto zapis o potrzebie podniesienia płac nauczycieli akademickich o 50% i wzrostie realnych nakładów na sferę materialną o 5%. Ma to służyć możliwości utrzymania większej ilości studentów, których ilość ma się podwoić do 2002 r. Minister Czarny widzi też możliwość zwiększania liczby studentów przez tworzenie, jak to określił, uniwersytetów otwartych, gdzie student miałby kontakt z nauczycielem za pomocą mediów elektronicznych.

W związku z dyskutowanym poziomem płac można by zauważyć, że przebywający ostatnio we Wrocławiu Minister Sprawiedliwości J. Jaskiernia zapowiedział podobno zwiększenie wysokości pensji sędziów są-

dów rejonowych do 21 milionów st. zł. Pensje sędziów wojewódzkich będą oczywiście odpowiednio większe. Ma to przeciwdziałać korupcji. Czy korupcja wśród nauczycieli akademickich jest mniej prawdopodobna?

DNI HOLANDII

2 października Biblioteka Główna zorganizowała w swojej czytelni spotkanie w ramach Dni Holandii trwających we Wrocławiu w pierwszym tygodniu października.

Częstując przybyłych gości rogalikami z konfiturą z tulipanów zaprezentowano:

- holenderską literaturę naukową znajdującą się we wszystkich bibliotekach Politechniki Wrocławskiej poprzez katalog on-line (dostępny także w Internecie od czerwca 1995),
- komputerowy dostęp do informacji baz danych,
- najnowsze książki naukowe wydawców holenderskich,
- publikacje naukowe pochodzące z wymiany prowadzonej przez Bibliotekę Główną z ośrodkami naukowymi Holandii,
- wydawnictwa i informacje dotyczące współpracy Politechniki Wrocławskiej z uczelniami holenderskimi (przekazane przez Sekcję Współpracy Międzynarodowej i Bibliotekę Instytutu Budownictwa naszej Uczelni,
- liczne foldery, plakaty i materiały informacyjne dotyczące Holandii.

Danuta Dudziak

KATALOG KURSÓW

Otrzymałmy „Katalog kursów obowiązkowych” Wydziału Chemicznego na bieżący semestr. Mimo że jest to dzieło liczące 20 stron, nie jest wcale nudne. Zaczyna się on od listu Dziekana Wydziału do studentów i zawiera m. in. następujące stwierdzenia: „*Proszę nie pytać mnie o zgodę na studiowanie jakiegokolwiek kierunku studiów. Wybór zależy od Was.*” albo: „*Nie ingerujemy w Wasze studia tak długo, jak wszystko idzie dobrze. Możecie nawet nie wiedzieć jak wygląda dziekan i prodziekan.*” Ponadto „*z góry zgadzam się na zaliczenie wszystkich kursów przez egzamin (...). Natomiast nie zgadzam się na zaliczenie czegokolwiek po terminie.*”

Dalej dzieło też jest interesujące, bo zawiera ilustracje i konkursy, więc wszystkich, także osoby nie zainteresowane bezpośrednio zachęcamy do lektury.

OPLATY ZA HOTEL

Zgodnie z Pismem Okólnym Dyrektora Administracyjnego nr 26/95 z 28 września odpłatności za miejsca w hotelu asystenta i pokojach hotelowych należących do Politechniki Wrocławskiej są od 1 października br. następujące:

- Pracownicy Uczelni wraz z dziećmi oraz doktoranci mieszkający w Hotelu Asystenta T-18 będą płacić:

- 50% kosztów rzeczywistych przez pierwsze 5 lat zamieszkiwania,
- 100% kosztów przez dalsze 5 lat zamieszkiwania
- 150% kosztów po 10 latach zamieszkiwania.

Współmałżonkowie nie zatrudnieni na Uczelni ponoszą odpłatność w wysokości:

- 100% kosztów przez pierwsze 5 lat zamieszkiwania
- 150% kosztów po 10 latach zamieszkiwania.

Koszty rzeczywiste miejsca w hotelu obejmują koszty bieżącej eksploatacji, administrowania oraz remontów.

Rozliczenie kosztów rzeczywistych będzie przeprowadzane co kwartał, ale z przesunięciem. W ten sposób będzie się płaciło np. w trzecim kwartale wg rozliczenia za kwartał I. Ze względu na inflację jest to niewątpliwie wygodne dla mieszkańców.

Koszty prac remontowych przekraczające 10.000 zł będą rozliczane w kosztach rzeczywistych w okresie trzech lat poczynając od nowego roku rozliczeniowego.

- Pracownicy PWr zamieszkali w hotelach Akademii Rolniczej i Uniwersytetu otrzymają dofinansowanie z PWr. na zasadach i w wysokości przysługujących mieszkańcom hotelu T-18.

- Pokoje hotelowe D-8 przy pl. Grunwaldzkim traktowane są jako dwuosobowe, a ich mieszkańcy ponoszą odpłatność według kryteriów obowiązujących mieszkańców hotelu T-18.

- 100% kosztów rzeczywistych przez dalsze 5 lat zamieszkiwania

- 150% kosztów rzeczywistych po 10 latach zamieszkiwania.

- Mieszkania przy ul. Gdańskiej 13/15 położone nad garażami Działu Transportu zachowują status pokoi hotelowych, jednak ich mieszkańcy ponoszą odpłatność według zasad obowiązujących w budynkach klubowych.

- Mieszkańcy pokoi hotelowych w budynkach komunalnych do czasu przekazania tych mieszkań zarządcy ponoszą pełne koszty ich utrzymania.

ERRATA

Przepraszamy za pomyłkę w nazwisku profesora Andrzeja Jellonka (Pryzmat nr 56 z września).

Redakcja

Z S E N A T U

XXIII Posiedzenie Senatu

(28.09.95)

Dziekan Wydziału Chemicznego przypomniał sylwetki zmarłych profesorów: **Stanisława Ropuszyńskiego, Zofii Skrowaczewskiej, Bożeny Bujnowskiej i Krzysztofa Skudlarskiego.**

- Wręczono doroczne nagrody Senatu za szczególne osiągnięcia w działalności dydaktycznej. (Nazwiska podaliśmy poprzednio.)

- Senat podjął uchwałę o przyznaniu Medalu Politechniki Wrocławskiej profesorom: **Henrykowi Hawrylakowi, Janowi Kmicie i Johnowi W. Shumakerowi** z University of Louisville w Kentucky (USA).

- Zatwierdzono wnioski o mianowanie na stanowisko profesora nadzw. PWr. **dra hab. inż. Zbigniewa Królickiego** z Inst. Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów oraz **dra hab. Ryszarda Poprawskiego** z Instytutu Fizyki.

- Proroktor ds. Nauczania, **prof. Z. Kremens** omówił wyniki rekrutacji na studia magisterskie i inżynierskie. Przyjęto 5178 osób, w tym 4511 na studia dzienne. Wydziały: Chemiczny, Mechaniczno-Energetyczny, Mechaniczny i PPT nie wykorzystały w całości limitu przyjęć. Ponad 400 osób przystąpiło do egzaminów przedwstępnych. W ponad 90% wypadków wyniki egzaminu okazały się zbieżne ze stopniami maturalnymi. Widoczny jest wzrost zainteresowania studiami zaocznymi na Wydz. Górniczym. Rada Wydziału zamierza wystąpić z wnioskiem o dodatkową rekrutację w lutym. Powodzeniem cieszyła się nowa specjalność Matematyka w Bankowości i Finansach.

- **Pani Kwestor C. Palczak** omówiła działalność finansową Uczelni w 1994 r. Zatrudnienie spada systematycznie. Jedynie do grupy pracowników naukowo-dydaktycznych przyjęto pewną ilość młodych osób, co spowodowało wzrost liczby nauczycieli i obniżenie średniej wieku o 1/2 roku. Koszta działalności wzrosły poniżej wskaźnika inflacji, a dochody - nieco powyżej tego wskaźnika. Dzięki operacjom finansowym osiągnięto zysk, ale ciągłe zmiany algorytmu decydującego o dotacji budżetowej idą w niekorzystnym dla Uczelni kierunku. **Prof. J. Koch** zwrócił uwagę na skutki przeszacowywania majątku prowadzonego wg rozporządzeń Min. Finansów. Na skutek tego stare komputery i drukarki są nominalnie wielokrotnie droższe niż nowe, a 20% kosztów amortyzacji ponoszą instytuty. **Pani Kwestor** wyjaśniła, że przy rażących (>10%) odchyleniach od ceny rynkowej należy dokonać przeceny. Sytuacja jest najłatwiejsza, gdy urządzenia danego typu są dostępne na rynku.

- **Prof. J. Zwoździak** wezwał do poszukiwania rezerw i zwiększenia działalności wdrożeniowej. Powinna się tym zajmować odpowiedzialna komórka organizacyjna.

Dziekan M. Soroka wyraził krytyczną opinię o działalności socjalnej, zwłaszcza o zasadach obniżania kosztów obiadów.

W odpowiedzi **JM Rektor** wyjaśnił, że celem socjalnym służą 2 odrębne fundusze:

1. ustawowo tworzony Fundusz Socjalny + Mieszaniowy (w sumie 8% od funduszu plac),

2. pochodzące z dotacji na działalność dydaktyczną środki na działalność bytową wykorzystywane na działalność socjalną.

Dąży się obecnie do ograniczenia wydatków w tej dziedzinie, zwłaszcza chodzi o sprzedaż mieszkań służbowych, których eksploatacja obciąża Uczelnię.

Prof. T. Winnicki zaproponował, by powrócić w przyszłości do koncepcji spółki spółek działającej „na zewnątrz orbicy” Uczelni. Za czasów poprzedniego Rektora funkcjonowała taka struktura o nazwie „Profil”. W odpowiedzi. Proroktor ds. Ogólnych, **prof. R. Rogala** stwierdził, że powstałe w wyniku ówczesnych decyzji problemy ze spółkami obciążają Uczelnię do dziś. Toczy się kilka procesów sądowych, a PWr. ponosi koszty nieprześlanych kroków. Jedną z przyczyn kłopotów jest fakt, że pełnomocnicy Uczelni ds. spółek byli amatorami w tej dziedzinie. **Prof. J. Koch** dodał, że potrzebna jest atmosfera potępienia dla nielegalnych działań. **Prof. J. Zdanowski** zauważył, że upadek wdrożeń wiąże się z tymi problemami, gdyż „know-how” jest wnoszone do prywatnych spółek.

Proroktor ds. Nauczania, **prof. Z. Kremens** powiedział, że podobne kłopoty obserwuje się w dydaktyce. Powstają prywatne szkoły wyższe zatrudniające kadrę uczelni państwowych.

Dr M. Ciurla stwierdził, że jest potrzebny system finansowo - ekonomicznego monitorowania Uczelni. Bieżąca informacja miała by też walor edukacyjny.

- **Profesorowie J. Koch i J. Zdanowski** zreferowali stan uzgodnień na temat postaci regulaminu Wrocławskiego Centrum Transferu Technologii. Przedstawiciele Fundacji Współpracy Polsko - Niemieckiej proponowali, by określić tryb odwoływania kierownika Centrum, określić sposób powoływania Rady Centrum i uwzględnić w zakresie kompetencji Rady Centrum możliwości wystąpienia z wnioskiem o odwołanie kierownika. **Komisja Senacka ds. Statutu i Regulaminów** zaproponowała, by uwzględnić pierwszy z proponowanych punktów. Senat przyjął proponowaną przez Komisję zmianę (40:0:2).

- Senat zaaprobował projekt umowy o współpracy między Horsens Polytechnic w Danii a Politechniką Wrocławską (42:0:0).

- **Prof. T. Winnicki** zgłosił wniosek, by dyrektor Biblioteki Głównej przedstawił informację nt. komputerowych baz danych.

- **JM Rektor** poinformował, że:

- Zrezygnowano w tym roku z centralnej inauguracji roku akademickiego. Rolę tę będą odtań pełniły inauguracje organizowane kolejno przez różne uczelnie. W tym roku uroczystości zorganizował Uniwersytet.

- W listopadzie odbędą się obchody jubileuszowe. **13.XI** będziemy święcić wraz z Akademią Rolniczą jej jubileusz. Odbędzie się też w otwarcie Centrum Kształcenia Ustawicznego. **14.XI** odbędzie się Forum Akademickie - światowy zjazd poświęcony międzynarodowemu kształceniu. W tym dniu będzie też można usłyszeć koncert czterech chórów: Politechniki Lwowskiej, Uniwersytetu Stuttgartkiego i 2 chórów polskich. **15.XI** będzie dniem tra-

dycyjnych obchodów jubileuszowych. W Auli Leopoldinie zostaną wręczone nagrody Kolegium Rektorów i odbędzie się koncert chórów.

- Podjęto starania o nadanie jednej z ulic Wrocławia imienia prof. K. Idaszewskiego.

- Wygospodarowano pomieszczenia pozwalające na zlokalizowanie na terenie Uczelni oddziału Banku Zachodniego. Będzie to tzw. „Karlówka”. Remont, który bank przeprowadzi na własny koszt, ma zakończyć się w połowie 1996 roku.

- Postanowiono ograniczyć wystawy organizowane w hallu A-1. Będą organizowane tylko w wyjątkowych przypadkach.

- **Kolegium Rektorów** zajmuje się reorganizacją akademickiej służby zdrowia. Wysłuchano opinii komisji i zapoznano się z propozycjami rozdziału kosztów między poszczególne uczelnie. Postanowiono o ograniczeniu ilości przychodni uczelnianych. W przypadku PWr. przychodnia dla pracowników będzie przeniesiona na pl. Grunwaldzkiego na ul. Wit-tiga. Ograniczy się działalność placówki przy ul. Chopina do funkcji ambulatoryjnych i szpitala dziennego (wymaga to zgody Wojewody). Zlikwiduje się usługi protetycznych na pl. Katedralnym. W zw. z decyzjami ustawowymi skłaniającymi do rozszerzenia badań okresowych będzie się dążyć do ich reorganizacji. Nie zdecydowano się na zamknięcie szpitala na pl. Katedralnym ani na wycofanie się z obsługi emerytów i rencistów (6 tysięcy osób). Tymczasem PWr skredytowała działalność na 1 mld st.żł. Inne uczelnie dały na ten cel 270 mln st.żł.

- **Polskie Towarzystwo Inżynierów i Techników w Niemczech** skierowało do Uczelni list prezentujący zakres swego działania i oferujący obszary współpracy.

- List Rektora KUL, **ks. prof. Stanisława Wielgusa** stwierdza, że w ostatnich miesiącach pojawiają się nieprawdziwe i nieściśle informacje o finansowaniu KUL. List szeroko wyjaśnia tę sprawę.

Proroktor ds. Ogólnych **prof. R. Rogala** zwrócił się z wnioskiem, by zbierać uwagi na temat wprowadzonego systemu finansowania wydziałów. Poinformował też, że jest członkiem powstałego Komitetu Strategicznego Planu Rozwoju Miasta. Może zaoferować współpracę osobom interesującym się tymi tematami.

Dr L. Jankowski poruszył sprawę prasowych doniesień (a w rzeczywistości płatnych ogłoszeń) mających na celu zdezawuowanie działalności Rady Głównej. Temat ten będzie przedmiotem szerszej wypowiedzi dra L. Jankowskiego w najbliższej przyszłości.

Dr W. Jankowski zaproponował przygotowanie materiałów reklamowych (np. kompletów przezroczy) o Uczelni.

Dr S. Szarski zapowiedział prezentację informacji o bazach danych na następnym posiedzeniu. Wezwał też do szybkiego przekazywania środków finansowych na zakupy cząsteczek.

Następne posiedzenie Senatu będzie 26 października o godz. 13¹⁵.

(mk)

50 lat Wydziału Mechanicznego Politechniki Wrocławskiej

Prof. zw. dr hab. inż. Jan Koch

(skrót przemówienia)

Wydział Mechaniczny powstał 50 lat temu jako Oddział Mechaniczny Wydziału Mechaniczno-Elektrotechnicznego wraz z powstaniem pierwszej polskiej uczelni we Wrocławiu, jaką była Uczelnia o nazwie Uniwersytet i Politechnika.

Zaingurował działalność dydaktyczną uczelni wrocławskich wykładem Prof. Kazimierza Idaszewskiego, pierwszego dziekana Wydziału.

Pierwszy wykład odbył się w historycznym dniu 15 listopada 1945 roku. Dzień ten stał się świętem Politechniki i całego środowiska akademickiego Wrocławia.

W dniu 2 lipca 1945 roku, po opuszczeniu przez wojska radzieckie okaleczonych budynków Technische Hochschule Breslau, Wydział nasz przejął pomieszczenia, które pozostały po przedwojennym Wydziale Maszynoznawstwa i Elektrotechniki. Pierwsze działania, przywracające do użytkowania obiekty i urządzenia, nie tylko Wydziału, ale całej Uczelni przypadły Tadeuszowi Karlicowi, absolwentowi Politechniki Lwowskiej, a później szemu długoletniemu pracownikowi naszego Wydziału.

Do Wrocławia, mimo jego ogromnych zniszczeń przybywało sporo ludzi, większość z konieczności, z ziem wschodnich, ale sporo również z tzw. centralnej Polski, a także Ci, którzy wracali z zachodu.

Poszczególnym grupom ludzi, pracującym na Wydziale w czasie tych 50-ciu lat, historia przypisywała różne role. Najtrudniej było tym z pierwszego okresu, ale i następne okresy nie należały do łatwych, zarówno ze względów gospodarczych jak i politycznych.

Nasz Wydział sięga swymi korzeniami do Politechniki Lwowskiej. Zdecydowana większość jego organizatorów to absolwenci Politechniki Lwowskiej, która w okresie 150 lat istnienia, wykształciła i wychowała, zwłaszcza w pierwszych 100 latach swojego działania, wielu znakomych inżynierów, naukowców i patriotów polskich.

Zaplecze materialne, które zastaliśmy, czy które zdobyliśmy i które zostało przez przybyłych, żądnych wiedzy i pracy, studentów, absolwentów i profesorów uruchomione, pozostało po Technische Hochschule Breslau, uczelni której rodowód sięga 1910 roku. Nie było tego, mierząc dzisiejszą skalą, zbyt wiele, ale stanowiło istotny zaczątek umożliwiający tak wczesne uruchomienie Uczelni i Wydziału.

Rozdzielenie Wydziału Mechaniczno-Elektrycznego na dwa odrębne Mechaniczny i Elektryczny nastąpiło w 1949 r. O prężności naszego Wydziału może świadczyć to, że wyodrębniły się z niego:

w 1949 r. Wydział Lotniczy - przeniesiony po kilku latach do Warszawy;

w 1953 r. Wydział Mechanizacji Rolnictwa - przeniesiony w 1958 roku do Poznania;

w 1954 r. Wydział Mechaniczno-Energetyczny - istniejący od tego czasu na naszej Uczelni.

Większość Katedr, stanowiących podstawowe komórki organizacyjne Wydziału, powstało w pierwszych dwóch latach.

Już w pierwszych latach powstały niezbędne komórki, z właściwą

w ówczesnych warunkach obsadą personalną, które kształciły studentów w zasadzie według planów i programów studiów przeniesionych z Politechniki Lwowskiej.

W 1968 roku ostatecznie zniesiono katedry i zastąpiono powstałymi już kilka lat wcześniej instytutami. Nasz Wydział składa się z trzech instytutów. Po 1990 roku wiele Uczelni i Wydziałów powróciło do struktury katedralnej. U nas do tego nie doszło, choć w tej mierze Wydział ma pełną swobodę wyboru swej struktury organizacyjnej. Tak więc do dziś mamy strukturę Instytutową, gdzie zakłady naukowo-dydaktyczne pełnią pewną okrojona funkcję katedr.

W okresie 50 lat na czele Wydziału stało 15 Dziekanów.

Niestety wielu z nich nie ma już wśród nas, część jednak, mimo iż przeszła na emeryturę, stale nam towarzyszy i pozwólcie Państwo, iż w tym miejscu złożę gorące podziękowanie tym wszystkim Dziekanom, Profesorom, innym pracownikom, ale także naszym absolwentom, którzy nie tracą łączności z Wydziałem, odwiedzają nas, przysyłają nam następne pokolenia na studia i swoją postawą utwierdzają dobre imię naszego Wydziału.

Obecna struktura organizacyjna Wydziału obowiązuje już od kilku lat. Zgodnie z obowiązującą ustawą o Szkolnictwie Wyższym z 1990 roku oraz Statutem Politechniki Wrocławskiej Rada Wydziału składa się w pierwszym rzędzie ze wszystkich osób pracujących na wydziale, a posiadających tytuł profesora lub doktora habilitowanego, ponadto w odpowiednich proporcjach wchodzi doń przedstawiciele innych grup pracowników Wydziału jak i studentów, tak iż obecna Rada Wydziału liczy 79 osób. Aby obrady tak licznej Rady mogły być efektywne bardzo wiele spraw musi być omówiona i przygotowana w odpowiednich Komisjach.

Chciałbym teraz na kilka chwil zatrzymać się nad tym, co jest przyczyną istnienia Wydziału tzn. nad studentami.

Zacznę od Absolwentów, których w sumie było dotychczas znacznie ponad 11.000. Większość ukończyła Studia Dzielne zarówno magisterskie jak i inżynierskie, ale sporo osób, zwłaszcza w latach 50-tych i 60-tych ukończyła studia wieczorowe, czy po ich zlikwidowaniu tzw. studia zaoczne. Do końca lat 60-tych liczba studentów systematycznie rosła. Wzrost ten był uzasadniony ogromnymi brakami inżynierów, jako że kraj się odbudowywał, a obaj okupanci znaczny procent inteligencji wyniszczyli. Już w latach 70-tych obserwujemy pierwsze nasycenie, a w latach 80-tych nastąpił zdecydowany spadek liczby studentów. Przyczyn tego spadku można i trzeba szukać w gospodarce, ale i w polityce, także w polityce płacowej. Nastąpiła bowiem wyraźna deprecjacja roli inżyniera i zawód ten przestał być atrakcyjny. Obecnie obserwujemy ponowny, choć wolny, wzrost liczby studentów, co niewątpliwie można wiązać z tym, że coraz bardziej liczą się kwalifikacje, a nie poglądy polityczne. Trzeba też zauważyć, że procent bezrobotnych wśród osób z wyższym wykształceniem jest niezwykle mały. Liczba studentów rozpoczynających studia od 1 października 1995 r. wyniesie 1.727.

Utarło się przekonanie, że Wydział Mechaniczny należy do wydziałów tradycyjnych. Opinia ta jest w znacznej mierze niesłuszna, bowiem zmiany w technice spowodowane głównie przez informatykę tak dalece zmieniły kształcenie na naszym Wydziale, iż tylko z mody i niedoinformowania wynika zbyt wolny wzrost liczby i jakości kandydatów. Wbrew obiegowym opiniom o nadprodukcji inżynierów rynek pracy odczuwa brak inżynierów mechaników. Coraz więcej firm zabiega o to, by móc przedstawić naszym absolwentom konkretne oferty pracy jeszcze przed uzyskaniem przez nich dyplomu. Zawód nasz, stanowi ważną, jeśli nie najważniejszą, podstawę na dzisiejszym etapie rozwoju społeczeństwa. Przeciętny członek naszego społeczeństwa nie uświadamia sobie na ogół, że większość wyrobów, które zmieniały i stale zmieniają nasze życie to maszyny lub wyroby, które powstały dzięki maszynom. To bowiem nie tylko samochody, statki, samoloty czy rakiety, ale to także urządzenia używane codziennie przez człowieka jak lodówka i odkurzacz, radio i telewizor, długopis i maszyna do pisania a nawet komputer. Nie w pełni uświadamiamy sobie, iż prawie wszystkie wyroby, łącznie z używaną przez nas przetworzoną żywnością, to wytwory, które swe istnienie lub swą postać zawdzięczają określonym, nieraz bardzo skomplikowanym urządzeniom i maszynom. **Te zaś musiały być obmyślane i wytworzone właśnie przez mechaników.** Nawet jeśli jesteśmy wielkimi zwolennikami informatyki, automatyzacji oraz komputeryzacji całego procesu sterowania różnorodnymi procesami technologicznymi, to musimy sobie uświadomić, że nawet najdoskonalsze urządzenie sterujące, z

najlepszym komputerem i oprogramowaniem, zakłada istnienie obiektu sterowanego o odpowiedniej klasie jakości. **Te obiekty zaś, to maszyny lub urządzenia używane w najróżnorodniejszych procesach technologicznych stosowanych współcześnie przez człowieka.**

Myszę, że nasi dzisiejsi studenci znacznie mniej zdają sobie z tego sprawę niż studenci sprzed 50 lat. Motywacje do studiowania były wówczas zupełnie inne niż dziś, a i mentalność ludzi uległa i ulega stale ogromnym zmianom. My nauczyciele akademicy stawiamy sobie często pytanie, czy nadążamy za zmianami w świecie i czy wyposażamy naszych absolwentów we właściwą wiedzę na ich długie życie zawodowe.

W okresie 50 lecia plany studiów zmieniały się wielokrotnie. Plany i programy oparte o te, które obowiązywały na Politechnice Lwowskiej po kilku latach zamieniono na studia dwustopniowe: 3,5 letnie inżynierskie i 2 letne magisterskie. W końcu lat 50-tych wprowadzono jednolite studia magisterskie 5 letnie, które w zasadzie dotrwały do dziś. Od 4 lat wróciliśmy do studiów dwustopniowych realizowanych jednak na innych zasadach.

Wydział prowadził przez 45 lat jeden kierunek studiów, przy czym ilość specjalności wahała się od kilku do kilkunastu. Obecnie wróciliśmy do małej liczby specjalności, gdyż okazuje się, że dobry inżynier, to inżynier dobrze ogólnie wykształcony, który tylko w ostatniej fazie studiów powinien nieco pogłębić swoje wiadomości w wybranych przez siebie przedmiotach i pracy dyplomowej. Od 5 lat istnieje na Wydziale drugi kierunek studiów o nazwie "Automatyka i Robotyka". Studenci na tym kierunku otrzymują gruntowniejsze wykształcenie z przedmiotów podstawowych i są bardziej ukierunkowani na urządzenia i procesy zautomatyzowane i skomputerowane. Obecny rynek pracy w Polsce, gdy rozwijają się małe i średnie zakłady, wymaga ogólniejszego przygotowania absolwenta wyposażonego dodatkowo w wiedzę z zakresu organizacji, zarządzania, prawa i finansów. Studium przeprowadzone przez pracowników naszego Wydziału nad planami i programami studiów w krajach wysoko uprzemysłowionych pokazuje na różne trendy, ale przeważają programy nastawione na wykształcenie uniwersalnejsze ze sporą dozą właśnie wiedzy o zarządzaniu, finansach i prawie. Takie kształtowanie studiów ma swe odbicie w przemyśle, w którym przeważają małe elastyczne zakłady, nawet jeśli skupiają się one w korporacje. Takie zakłady wymagają od inżyniera większej uniwersalności oraz sporego przygotowania z zakresu ogólnie pojętej produkcji. Jesteśmy krajem o niezbyt wielkim potencjale przemysłowym. Obserwując to, co się dzieje w przemyśle można śmiało zaryzykować twierdzenie, że aby ten kraj mógł się rozwijać musimy umieć dobrze produkować.

Idąc za tym trendem niektóre Wydziały Mechaniczne polskich uczelni uruchomiły nawet specjalne kierunki studiów uwzględniające zjawiska zachodzące w przemyśle. Także i my zastanawiamy się nad tym, czy nie utworzyć nowego kierunku studiów np. o nazwie "Inżynieria Produkcji".

Nowoczesne kształcenie wymaga, zwłaszcza na naszym Wydziale, nowoczesnego wyposażenia laboratoryjnego, tak zresztą jak i właściwego stanu całej infrastruktury jednostek wchodzących w skład Wydziału. Niestety pod tym względem niezbyt wiele uległo zmianie od

wielu lat. Mechanicy, nawet jeśli byli Rektorami na tej Uczelni, to byli tak skromni, iż budowali inne Wydziały, a nie swój macierzysty.

Od wielu lat infrastruktura budowlana nie ulega tu wielkiej zmianie, a wobec wzrostu ilości studentów jest już ona zbyt szczupła nie wspominając o jej nowoczesności. Wyposażenie laboratoryjne wobec ogromnych trudności finansowych całego szkolnictwa wyższego ulega bardzo wolno unowocześnieniu. Stosunkowo dobrze prezentuje się Wydział pod względem komputeryzacji, a dzisiejsi absolwenci otrzymują w tym zakresie bardzo dobre wykształcenie. Zamierzamy już w najbliższym czasie uruchomić kilka otwartych laboratoriów komputerowych, dostępnych przez 12 godzin dla studentów. Pod tym względem uchodzimy na Uczelni za jeden z najlepiej wyposażonych Wydziałów. To wszystko jest i było możliwe dzięki bardzo dużej aktywności pracowników Wydziału w zdobywaniu projektów badawczych finansowanych przez Komitet Badań Naukowych, ale także projektów realizowanych w ramach międzynarodowych programów edukacyjnych i badawczych finansowanych przez Unię Europejską. Ta aktywność ma też swoje odbicie w publikacjach naukowych, w wydawanych książkach, podręcznikach czy skryptach a także w organizowaniu konferencji. Liczba publikacji przypadająca na jednego pracownika naukowo-dydaktycznego jest jedną z największych na Politechnice, bo wynosi 1,2 publikacji rocznie na 1 osobę przy średniej na Uczelni wynoszącej 0,8.

Tematyka prac naukowych, które realizowano w okresie całego 50-lecia ulegała stale zmianom, co jest zresztą rzeczą naturalną, ale ulegały też wielkim zmianom sposoby jej finansowania czy sponsorowania. W pierwszym okresie o dodatkowym finansowaniu prac naukowych nie mogło być mowy. Pracownicy byli zajęci głównie nauczaniem studentów. Pierwsze doktoraty pojawiły się co prawda już w latach 50., ale dopiero lata 60., a zwłaszcza 70. obrodziły w znaczną ilość prac doktorskich.

W okresie 50-lecia liczba przewodów habilitacyjnych wynosi tylko 10% liczby doktoratów. Jest to w większości plon ostatnich kilku lat. Za taki stan rzeczy odpowiedzialny jest w istocie Ustawodawca, bowiem status pracownika na Uczelni zmieniany jest w tym względzie w każdej kolejnej ustawie. Także obecna ustawa kwestii tej, jak i zresztą wielu innych, nie rozwiązuje, w odczuciu wielu pracowników, w sposób właściwy.

Jakie osiągnięcia naukowe miał Wydział w czasie tych 50 lat?

Odpowiedź na tak postawione pytanie jest trudna. Prace nasze mają w ogromnej większości charakter prac aplikacyjnych, bo też i taką jest dyscyplina, jaką większość reprezentuje, tj. budowa i eksploatacja maszyn. Obok prac w wymienionej dyscyplinie występują też niekiedy prace z zakresu mechaniki, a także inżynierii materiałowej, a z pewnością występują w najbliższych latach w nowej dyscyplinie, jaką jest dla nas automatyka i robotyka.

Wszystkie nasze działania odbywają się w okresie ostatnich 5 lat w zmienionych warunkach politycznych. Umożliwia to wyzwalenie się większych inicjatyw jak i swobodną współpracę z zagranicą. Obok współpracy dwustronnej między osobami, instytutami czy uczelniami istnieje coraz większa współpraca wielostronna sponsorowana przez kraje Unii Europejskiej. Na naszym Wydziale zakończyły się już dwa programy tempusowskie, a cztery dalsze trwają lub się rozpoczęły. Dzięki tym programom instytuty czy zakłady mogły otrzymać nowe wyposażenie umożliwiające dydaktykę na poziomie krajów przodujących.

Oprócz tego bierzemy udział w kilku programach badawczych wielostronnych finansowanych przez Uczelnię.

Na zakończenie pragnę dodać, że jesteśmy nakierowani hna przyszłość. Nie chodzi o to, żeby trwać, ale żeby się rozwijać. Rozwój zaś w znacznie większym stopniu zależy dziś od ludzi, od ich inicjatywy, chęci pracy i współpracy, niż było to w minionym okresie. Niedobór środków, na jaki cierpimy jest bardzo dotkliwy, ale nasza samodzielność, nasza wreszcie wolność jest tu generatorem wielu działań i wielu możliwości. Można powiedzieć, iż znacznie więcej zależy od nas samych niż w czasie większości z minionych 50 lat. Mówię „większości”, bowiem muszę z tego okresu wyłączyć ludzi pracujących i studiujących tu w pierwszym okresie, bowiem to ich odwagę, wyobraźni i pracy zawdzięczamy to, że dziś możemy świętować i za to składamy im nasz hołd z zapewnieniem, iż pamięć o nich zawsze będzie trwać.

fot. Jerzy Katarzyński

Inauguracja na Uniwersytecie

zgromadziła licznych gości. Prócz rektorów i prorektorów uczelni wrocławskich i opolskich byli też obecni prof. Hans Weiler, rektor Uniwersytetu Viadrina i wyróżniający się piękną togą prof. Max Huber, rektor Uniwersytetu w Bonn. Jak zwykle przybyli też przedstawiciele władz samorządowych i państwowych, a także Kościołów Katolickiego i Protestantckiego.

JM Rektor prof. Roman Duda przedstawił aktualną sytuację uczelni nie tając trudności finansowych, z jakimi boryka się nowa ekipa rektorska.

„Podjęte zostały kroki, których społeczność akademicka od dawna się domagała: zmiany na stanowiskach kwestora i jego zastępców (a

także niektórych innych), likwidacja deficytowego działu bytowego, zmniejszenie zatrudnienia w służbach centralnych. W wyniku tych i innych działań udział płac w dotacji za I półrocze spadł już do poziomu 92,2% [dotacji budżetowej; poprzednio wynosił 103%](...), co oznacza, że długów już nie przybywa, ale nadal dusi nas pętla długów dawnych.” - powiedział prof. Duda. Za bardzo ważne dla uczelni uznał on wprowadzoną uchwałą Senatu decentralizację finansowania jednostek organizacyjnych Uniwersytetu. Jako pomyślne określili perspektywy badań finansowanych przez KBN. Uczelnia ma 192 granty KBN. Otrzymała 11 nagród MEN. Za tymi sukcesami kryje się wiele ludzkiej ofiarności i codziennej ciężkiej pracy.

fot. Jerzy Katarzyński

Wspomnienie
dr hab. inż. an
Elżbiecie Krol

fol. Krzysztof Mazur

O godz. 12.00 rozpoczęła się uroczysta inauguracja na Politechnice Wrocławskiej.

W swoim przemówieniu JM Rektor nawiązał do zbliżającego się jubileuszu 50-lecia, jednak główny nacisk położył na stojące przed kadrami i studentami zadania w szybko zmieniającym się świecie:

fol. Krzysztof Mazur

„Czekające nas lata będą nie mniej trudne niż te, które mamy za sobą. A jednocześnie będą to lata, które zdecydują o miejscu Polski wśród krajów świata, o miejscu Politechniki Wrocławskiej na mapie uniwersyteckiej Europy.” Wśród głównych wyzwań JM Rektor wymienił rosnącą liczbę studentów, zmieniający się model edukacyjny, potrzeba utworzenia systemu kształcenia ustawicznego. Zadania te będą musiały być realizowane w warunkach chronicznego niedostatku, trudno bowiem liczyć na znaczny wzrost państwowych nakładów na naukę. *„Z tym większą powagą i zastanowieniem powinniśmy wejść w ten nowy rok, który jest rokiem wyborów akademickich. A Politechnice potrzeba wielu ludzi mądrych, ludzi o szerokich horyzontach, nieposzlakowanej uczciwości i gospodarnych. Takimi powinni być przyszli rektorzy i dziekani, takich chcielibyśmy mieć senatorów i dyrektorów instytutów. To oni będą wprowadzać Uczelnię w następne stulecie przejmując ją z rąk ludzi o siwych, tak jak moja, czuprynach.”*

JM Rektor życzył wszystkim, a zwłaszcza nowo przyjętym studentom, aby

nie zmarnowali danego im czasu.

Prof. Zdzisław Kremens, Prorektor ds. Nauczania dokonał następnie immatrykulacji studentów poszczególnych wydziałów. Nowi studenci byli, jak zwykle, bardzo przejęci.

Tegoroczny wykład wygłoszony przez dra hab. Ryszarda Czocho

był zatytułowany „Dzieje i tradycje Politechniki Wrocławskiej (1945-1995)”. Dla wielu obecnych i emerytowanych pracowników Politechniki była to wyjątkowa okazja zapoznania się z historią społeczności, w której spędzili większą część życia. Można było usłyszeć wiele ciepłych słów zarówno o wyborze tematu wykładu, jak i o sposobie jego prezentacji.

Do młodszych kolegów zwrócił się w swoim wystąpieniu przewodniczący Konwentu Uczelnianego Samorządu Studenckiego Sylwester Stroński.

Uroczystości towarzyszyła muzyka w wykonaniu Andrzeja Ładomirskiego (skrzypce) i Barbary Orłukowicz (fortepian) wykonujących Polonez koncertowy D-dur Henryka Wieniawskiego oraz Małgorzaty Subzdy (flet) i Roberta Błaszczyka (fagot), którzy przedstawili Sonatę VI h-mol Jerzego F. Händla, a także niezawodnego Chóru Politechniki Wrocławskiej pod dyrekcją Piotra Ferensowicza.

fol. Krzysztof Mazur

VIVANT PROFESSORES!

Jubileusz 70-lecia profesorów
Instytutu Chemii
Fizycznej i Teoretycznej:

Krzysztofa Pigonia,
Józefa W. Rohledera
oraz Zdzisława Ruziewicza

W dniu 29 września odbyła się skromna uroczystość jubileuszu profesorów, którzy - inaczej niż większość profesorów - nie skorzystali z możliwości przedłużonego zatrudnienia i przeszli w stan spoczynku emerytalnego przed osiągnięciem lat 70-ciu. Uroczystość nie miała zatem charakteru pożegnania - przeciwnie, była miłym spotkaniem przyjaciół, zachowujących kontakt z ze swymi nauczycielami i kolegami. Na wyraźne życzenie jubilatów spotkanie miało charakter nieoficjalny, towarzyski, ograniczony do grona współpracowników i przyjaciół. Wśród obecnych był JM Rektor Politechniki, prof. Andrzej Wiszniewski, który wręczył jubilatom upominek - nagrody Rektora; był rektor Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. Roman Duda; nie zabrakło byłego rektora Politechniki, profesora Jana Kmity. Zjechali się liczni goście, związani z jubilatami przez naukowe i akademickie kontakty. Prof. Adam Bielański z Krakowa, wiceprezes Polskiej Akademii Nauk, do niedawna również wiceprezes Polskiej Akademii Umiejętności.; prof. Zbigniew R. Grabowski, członek koresp. PAN i prezes zasłużonego Towarzystwa Popierania i Krzewienia Nauk w Warszawie, prof. Bogdan Baranowski, czł. rzec. PAN i redaktor naczelny Polish Journal of Chemistry, prof. Henryk Ratajczak, czł. rzec. PAN i redaktor naczelny Biuletynu Akademii Nauk. Stawili się inni fizykochemicy, członkowie PAN: prof. Jerzy Janik z Krakowa, prof. Marian Kryszewski z Łodzi, prof. Kazimierz Łukaszewicz i prof. Lucjan Sobczyk z Wrocławia. Przyjechał redaktor naczelny Acta Physica Polonica, prof. Jerzy Prochorow z Warszawy. Wśród gości wypełniających w piątkowy wieczór piękną Salę Kameralną Centrum Sztuki IMPART zauważono licznych profesorów ze środowiska wrocławskiego. Byli goście z bliska i z daleka - rekord pobił uczeń profesora Pigonia, dr Jacek Świątkiewicz, który specjalnie na tę okazję przyjechał z Buffalo (USA).

Referaty biograficzne o jubilatach wygłosili ich uczniowie: o prof. Krzysztofie Pigoni - prof. Henryk Chojnacki; o prof. Józefie W. Rohlederze - prof. Tadeusz Luty; o prof. Zdzisławie Ruziewiczu - prof. Andrzej Olszowski. Profesor Juliusz Sworakowski ofiarował profesorom specjalny prezent od ich uczniów i przyjaciół - zbiór 23 prac naukowych dedykowanych na jubileusz ich 70-lecia, a opublikowanych w polskim czasopiśmie fizycznym Acta Physica Polonica. Wielu gości składało gratulacje, listy przesłanych pocztą gratulacji otwierały nazwiska: prezesa Polskiego Towarzystwa Chemicznego, prof. Tadeusza M. Krygowskiego oraz prof. Włodzimierza Kołosa, światowej sławy chemika, profesora Uniwersytetu Warszawskiego i cz. PAN. Nadeszły liczne życzenia z zagranicy. Spotkanie zakończyło się późnym wieczorem muzyką Mozarta; była i lampka wina w stosownym momencie. A ja tam byłem, wino z nimi piłem, kogo widziałem to opowiedziałem, a co słyszałem - zachowam na długo w pamięci o tym wyjątkowym wydarzeniu.

(ljk)

Postępy Fizykochemii

W sobotę 30 września w Sali Wałbrzyskiej Gmachu Starej Chemii (A-3) miało miejsce niecodzienne spotkanie naukowe: Ogólnopolska Sesja Naukowa "Postępy Fizykochemii". Sesja została zorganizowana z okazji obchodów jubileuszu profesorów Krzysztofa Pigonia, Józefa W. Rohledera oraz Zdzisława Ruziewicza. Organizatorem był macierzysty instytut profesorów, Instytut Chemii Fizycznej i Teoretycznej (I-30). Historycznej Sali Wałbrzyskiej użyczył Instytut Chemii Nieorganicznej i Metalurgii Pierwiastków Rzadkich (I-5). Zawisły w niej portrety dwóch pionierów, organizatorów pierwszych Katedr Chemii Nieorganicznej i Chemii Fizycznej w Polskiej Politechnice Wrocławskiej: prof. Włodzimierza Trzebiatowskiego oraz prof. Kazimierza Gumińskiego.

Sesja zgromadziła licznych przedstawicieli nauk fizykochemicznych zarówno z Politechniki jak Uniwersytetu Wrocławskiego. Wyloszone zostały referaty:

1. "Hetropolikwasy, nowy rozdział katalizy heterogenicznej", prof. Adam Bielański, czł. rzec. PAN, Wydział Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.
2. "Wodór i układy metal-wodór w obszarze wysokich ciśnień", prof. Bogdan Baranowski, czł. rzec. PAN, Instytut Chemii Fizycznej PAN w Warszawie.
3. "Molekularne stany wzbudzone: osobliwości struktury i reaktywności; poznanie pojedynczych cząsteczek", prof. Zbigniew R. Grabowski, czł. koresp. PAN, Instytut Chemii Fizycznej PAN, w Warszawie.
4. "Problem istnienia w fizyce i metafizyce", prof. Jerzy Janik, czł. rzec. PAN, Instytut Fizyki Jądrowej w Krakowie.
5. "Dalczego zorganizowane cienkie warstwy różnych materiałów sa fascynujące ?", prof. Marian Kryszewski, czł. rzec. PAN, Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych w Łodzi.
6. "Widma NMR układów z silnym wiązaniem wodorowym", prof. Lucjan Sobczyk, czł. rzec. PAN, Instytut Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Teksty referatów (wraz z zapisem odbywanych przy okazji dyskusji) zostaną opublikowane w jako zeszyt nr 2, Biuletynu Instytutu Chemii Fizycznej i Teoretycznej Politechniki Wrocławskiej. Zamówienia na materiały można kierować:

Dr Aleksandra Lewanowicz, I-30., tel. 20 39 24;

e-mail: lewanowicz@kchf.ch.pwr.wroc.pl

Rozwiązanie konkursu!

W naszym konkursie na rozpoznanie miejsca widocznego na zdjęciu ze zbiorów prof. Andrzeja Jellonka zwycięzcą został **dr Mirosław Szreter** z Wydziału Elektroniki. Napisał on:

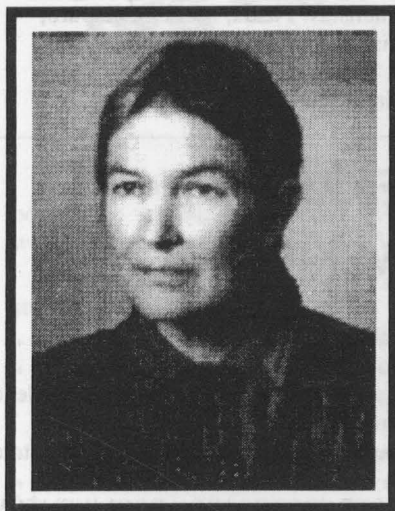
„Pamiętam, jak rozpoczynano budowę Nowej Chemii. Oczywiście jest to skrzyżowanie Wybrzeża Wyspiańskiego z ulicą Łukasiewicza. Na pierwszym planie widać wejście i tablice budowy. Obok takich tablic bywały jeszcze zdjęcia przodowników pracy i bumelantów.”

Ech, iza się w oku kręci...

A tymczasem należy się uśmiechnąć, gdyż zwycięzca konkursu wygrał właśnie uśmiech dra hab. inż. Ryszarda Czocho. Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!

Redakcja

Wspomnienie o dr hab. inż. arch. Elżbiecie Król - Bać

Dr hab. Elżbieta Król - Bać urodziła się w Końskich w rodzinie nauczycielskiej. Po ukończeniu Technikum Budowlanego w Radomiu udała się do Wrocławia za bratem studiującym tutaj na Wydziale Lotniczym Politechniki. Studia na Wydziale Architektury rozpoczęła w 1952 r., a ukończyła wyróżnioną pracą dyplomową na temat „Kościoł w krajobrazie otwartym” wykonaną pod kierunkiem prof. mgr inż. Tadeusza Brzozy. Promotor pracy dyplomowej zatrudnił ją na stanowisku asystenta w Katedrze Projektowania Budynków Mieszkalno-Usługowych. W pracowni prof. T. Brzozy brała udział w konkursach architektonicznych oraz opracowaniach projektów realizacyjnych uzyskując duże doświadczenie zawodowe. Została autorką projektów na kościoł w Tęgorozie, liceum ogólnokształcące w Zakopanem, schronisko przy Żabim Potoku koło Morskiego Oka i budynku Wydziału Łączności Politechniki Wrocławskiej. Bardzo duży sukces, wraz z późniejszym jej mężem arch. Zbigniewem Baciem, odniosła w 1960 r. Zespół autorski uzyskał pierwszą nagrodę w konkursie międzynarodowym na projekt budynku opery w Nowym Sadzie w Jugosławii. Brała także udział w konkursach architektonicznych samodzielnie i uzyskała wiele nagród i wyróżnień. Była autorką zrealizowanych budynków mieszkalnych jedno- i wielorodzinnych.

Po utworzeniu Instytutu Architektury i Urbanistyki w 1968 r. została członkiem zespołu Zakładu Podstaw Kompozycji Architektonicznej, którego kierownikiem był doc. dr hab. Kazimierz Ciechanowski. Pod

jego kierunkiem wykonała pracę doktorską obronioną w 1971 r. na temat: „Funkcjonalne przesłanki projektowania mieszkań”. W czasie pracy nad doktoratem wygrała ogólnopolski konkurs architektoniczny na projekty domów mieszkalnych dla regionu krakowskiego, co stanowi praktyczne potwierdzenie znajomości podjętego teoretycznego tematu.

W 1993 r. uzyskała stopień doktora habilitowanego za pracę pod tytułem „Wpływ uwarunkowań fizjo-fizycznych na kształtowanie najbliższego otoczenia człowieka”. Miała zamiar przenieść się na Wydział Architektury Politechniki w Białymstoku, gdzie proponowano jej tytuł profesora. Choroba uniemożliwiła jej realizację tych planów.

Dr Elżbieta Król - Bać była lubianą przez studentów nauczycielką akademicką. Pod jej kierunkiem wykonano wiele prac dyplomowych, głównie z zakresu mieszkalnictwa. Była kobietą architektką, dla której mieszkanie było czymś więcej niż tematem pracy zawodowej, to była jej pasja. Miała przeanalizowane przykłady tysięcy rozwiązań mieszkań i budynków mieszkalnych polskich i zagranicznych i umiała wyciągać z nich wnioski dla potrzeb własnych opracowań i dydaktyki.

Dzięki swojej olbrzymiej pracowitości, talentowi, zapałowi i wyrzeczeniom osiągnęła w pracy zawodowej sukcesy nie pisane większości kobiet ze środowiska inteligencji wiejskiej. Stąd jej ogromne uwrażliwienie i pomoc studentom i studentkom zagubionym, jak kiedyś ona sama, w nowym dla nich życiu akademickim i mających trudności z projektowaniem architektonicznym, a jednocześnie wykazującym upór i talent, by te bariery pokonać.

Elżbieta posiadała wspaniale opanowany warsztat zawodowy, doskonale potrafiła posługiwać się rysunkiem, grafiką architektoniczną, liternictwem. Jej schematy, plany, rysunki detali, dokumentacje projektowe były piękne same w sobie. Umiejętności tych nabyła dzięki swojemu talentowi, pracowitości i wzorowej sumienności.

Do ostatnich niemal dni przychodziła na wykłady mimo bólu i osłabienia przewlekłą chorobą. Pozostawiła nam po sobie białą-czerwoną opaskę na ramię, którą wkładała w chwilach dla Polski trudnych, znaczonych okresami strajków studenckich. Był to gest kobiety wrażliwej na losy kraju lecz nie angażującej się w aktywną działalność polityczną. Pracowała przez wiele lat w sekcji pomocy koleżeńskiej przy oddziale SARP we Wrocławiu pomagając słabym i zagubionym, chorym i emerytom - kolegom architektom.

Cześć Jej pamięci.

Janusz Frydecki

NA WYDZIAŁACH

ARCHITEKTURA

Na posiedzeniu w dniu 28 września 1995 Rada Wydziału podjęła następujące uchwały:

- Wszczęto postępowanie o nadanie tytułu naukowego profesora dr hab. Ernestowi Niemczykowi, prof. nzw. PWr.

- Wszczęto przewod habilitacyjny dra inż. Czesława Podkowicza pt. „Wpływ zagospodarowania przestrzennego na bezpieczeństwo ruchu drogowego” oraz wyznaczono recenzentów pracy.

- Wszczęto przewod habilitacyjny dra inż. Krzysztofa Stefańskiego pt. „Architektura sakralna Łodzi w okresie przemysłowego rozwoju miasta 1821 - 1914” oraz wyznaczono recenzentów pracy.

- Wszczęto następujące przewody doktorskie:

- Agnieszki Tomaszewicz pt. „Wnętrza mieszkalne w XIX-wiecznej kamienicy mieszczańskiej we Wrocławiu”. Promotor - prof. dr hab. Jerzy Rozpędowski.

- Bogny Krynickiej pt. „Rezydencja wiejska, dom wiejski, willa - jako forma architektoniczna utopii nowożytnych ze szczególnym uwzględnieniem Wrocławia XIX i XX wieku”. Promotor - dr hab. Ernest Niemczyk, prof. nzw. PWr.

- Ewy Putowskiej - Jasińskiej pt. „Optymalizacja rozwiązań procesów utylizacji odpadów komunalnych na terenach zurbanizowanych”. Promotor - prof. dr Ryszard Żabiński

- Janiny Kopietz - Unger pt. „Rola architekta w rozwoju regionów i miast w Europie oraz w planowaniu przestrzennym z poszanowaniem wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego”. Promotor - prof. dr Zbigniew Bać

- Roberta Wachowiaka pt. „Stół, łóżko, tron - symbole władzy w architekturze wnętrza i sztuce mebla”. Promotor - dr hab. Ernest Niemczyk, prof. nzw. PWr.

- Nasereldaina Abdalla Mahmouda pt. „Zagadnienia realizacji budownictwa jednorodzinnego w Sudanie”. Promotor - prof. dr Marian Barski.

Rada Wydziału jednogłośnie zaopiniowała pozytywnie wniosek o przyznanie Medalu Politechniki Wrocławskiej Doc. em. dr hab. arch. Kazimierzowi Ciechanowskiemu.

W związku z przejściem na emeryturę dotychczasowego Kierownika Zakładu Konserwacji i Rewaloryzacji Architektury Pana prof. dr hab. Edmunda Małachowicza, na stanowisko Kierownika Zakładu została wybrana dr hab. Grażyna Balińska, prof. nzw. PWr. Rada Wydziału pozytywnie zaopiniowała wniosek Zakładu Konserwacji i Rewaloryzacji Architektury w sprawie obsady stanowiska Kierownika.

NA WYDZIAŁACH**WPPT**

21.06.95 r. odbyło się posiedzenie Rady Wydziału.

Rada Wydziału:

- poparła wniosek o nadanie dr hab. Bogdanowi Kuchcie tytułu naukowego profesora,
- poparła wniosek o powołanie dra hab. Janusza Dyszlewicza na stanowisko profesora nadzwyczajnego na WPPT PWr.,
- wszczęła przewod habilitacyjny dra Tomasza Downarowicza i powołała recenzentów,
- wszczęła przewod habilitacyjny dra Romualda Lanczewskiego i powołała recenzentów,
- wszczęła przewod habilitacyjny dra Marka J. Matczaka i powołała recenzentów,
- wszczęła przewod habilitacyjny dra Krzysztofa Szajowskiego i powołała recenzentów,
- poparła wnioski o ogłoszenie konkursów na stanowiska asystenta w I-30 i adiunkta w I-9; zdecydowano, że komisja ds. osobowych zapozna się ze wszystkimi zgłoszeniami do konkursu i przygotuje propozycje.

W punkcie dotyczącym planu podziału budżetu przedstawiciel studentów J. Bąbka zgłosił, że plan przewiduje zmniejszenie limitu na nagrody studentów. Dr hab. R. Gonczarek, prof. wyjaśnił, że Nagrodę dziekana powinni otrzymywać tylko wyjątkowi studenci wykazujący się zarówno pod względem wyników w nauce jak zaangażowaniem w życie Uczelni. Dziekan zapewnił, że ze swojej rezerwy przeznaczy pewną kwotę na nagrody studenckie. W głosowaniu jawnym, przy 1 głosie przeciwnym i 3 wstrzymujących się przyjęto budżet Wydziału.

Dr J. Górniak przekazał informację na temat przebiegu i wyników rekrutacji. Powiedział, że zainteresowanie jest w tym roku słabsze z powodu zaostrożonych wymogów. Kandydaci wykazują zainteresowanie matematyką finansową. Na innych kierunkach jest źle: Fizyka – 6 kandydatów, Inżynieria Materiałowa – 4 kandydatów, Inżynieria Biomedyczna – 25 kandydatów.

Prof. J. Czerwono odczytał pismo Rady Głównej w sprawie łączenia funkcji kierowniczych w szkołach wyższych (stanowisko 22/95).

Nowi Profesorowie

5 października odbyła się nominacja 134 profesorów. Wśród nich znalazło się 12 wrocławian. Spośród pracowników **Politechniki Wrocławskiej** tytułu profesora otrzymały dwie osoby: dr hab. inż. prof. nzw. Włodzimierz Kordylewski z Wydziału Mechaniczno - Energetycznego i dr inż. arch. prof. nzw. Ryszard Natusiewicz z Wydziału Architektury.

Oprócz nich tytuły uzyskali przedstawiciele **Uniwersytetu Wrocławskiego**: Adam Józef Jezierski, Zbigniew Tadeusz Haba, Jan Miodek, Stanisław Pazda, Marian Sciepuro, z **Akademii Ekonomicznej**: Marian Noga, Stanisław Styś, z **Akademii Rolniczej**: Andrzej Kotecki, Hanna Subda, z **Akademii Wychowania Fizycznego**: Zofia Maria Ignasiak.

50 lat Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej

Wydział Architektury organizuje obchody 50-lecia.

W dniach od 16 do 19 listopada przewidziano bogaty program imprez.

W czwartek 16.XI, o godz. 10.00 w budynku E-1 nastąpi otwarcie wystawy prac studenckich Wydziału Architektury, a także wykłady, seminaria, dyskusje.

Następnego dnia, 17. XI, o godz. 10.00 będą miały miejsce uroczystości studenckie, otręsiny i inne atrakcje.

W sobotę 18.XI o godz. 11.00 nastąpi UROCZYSTE SPOTKANIE ABSOLWENTÓW w auli budynku E-1, sesja naukowa pt. „50 LAT SZKOŁY ARCHITEKTURY”, spotkania kulturalowe i wystawa.

Na niedzielę 19 listopada w godz. 10.00 do 15.00 przewidziana jest wycieczka autokarowa po Wrocławiu „Prezentacja nowych realizacji architektonicznych i urbanistycznych”.

W trakcie obchodów rozstrzygnięty zostanie konkurs na pamiętnik z okresu studiów i pracy zawodowej (max. 20 stron maszynopisu formatu A-4).

Fragment rysunku Prof. Ryszarda Natusiewicza

Biuro Promocji
DFG CENTRUM

56-016 Wrocław
Rynek 58, pok. 6
tel. 44-40-01, w. 241
tel. 73 76 63, fax 44-18-08

Biuro Promocji Dolnośląskie Fundacji Gospodarczej Centrum podjęło się organizacji wystawy i konferencji naukowej pt. „Stan wojenny we Wrocławiu 1981 - 1983”.

Doceniając wagę tej perspektywy w Komitecie Honorowym wystawy zgodzili się zasiąść:

- **prof. Roman Duda**, rektor Uniwersytetu Wrocławskiego,
- **dr Adolf Juzwenko**, dyrektor Ossolineum,
- **ks. Stanisław Orzechowski**, kapelan wrocławskiej „Solidarności”,
- **mec. Henryk Rossa**, obrońca w procesach politycznych,
- **prof. Andrzej Wiszniewski**, rektor Politechniki Wrocławskiej,
- **dr Tomasz Wójcik**, przewodniczący ZR NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk,
- **Bogdan Zdrojewski**, prezydent Wrocławia.

Poniżej zamieszczamy ogłoszenie o wystawie i zaproszenie do zaprezentowania własnych zbiorów.

Biuro Promocji
DFG CENTRUM

56-016 Wrocław
Rynek 58, pok. 6
tel. 44-40-01, w. 241
tel. 73 76 63, fax 44-18-08

organizuje

Wystawę i konferencję naukową „STAN WOJENNY we Wrocławiu. 1981-1983”

miejsce: sale Starego Ratusza we Wrocławiu

termin: 13.12.1995 - 14.01.1996 r.

Chcąc wzbogacić prezentowane zbiory zwracamy się do wszystkich o udostępnienie własnych pamiątek z tamtego okresu.

Warunki wypożyczenia eksponatów lub ich ewentualnej odsprzedaży można omówić z organizatorami w Biurze Promocji DFG "Centrum" we wtorki i czwartki w godz. 16-18

KONKURS !!!

Z okazji 50-lecia swego istnienia
Biblioteka Główna
i OINT Politechniki Wrocławskiej
ogłaszają konkurs dla pracowników
i studentów naszej Uczelni

na

projekt okolicznościowego exlibrisu Biblioteki.

Projekt w swej treści powinien:

- > nawiązywać do dyscyplin nauki uprawianych na Uczelni,
- > uwzględniać elementy graficzne dotyczące szeroko rozumianej książki (biblioteki),
- > zawierać cyfrowy symbol 50-lecia.

Wymagana forma projektu:

- > wielkość 7 x 9 cm,
- > technika dowolna (łatwa w powielaniu),
- > kolorystyka czarno - biała.

Koperty opatrzone godłem zawierające prace oraz dane personalne autora prosimy przekazywać do

*Sekretariatu Biblioteki Głównej i OINT
Politechniki Wrocławskiej,
Wybrzeże St. Wyspiańskiego 27,
50-370 Wrocław,
pok. 434*

w terminie do 31 października 1995 roku.

Projekty będą oceniane przez jury pod przewodnictwem prof. W. Majewskiego, Prorektora ds. Nauki Politechniki Wrocławskiej.

**NAGRODĄ KONKURSU JEST
REALIZACJA PROJEKTU ORAZ 300 ZŁ**

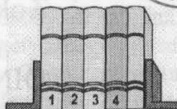
Ogłoszenie wyników

nastąpi w dniu 10 listopada 1995 roku o godz. 10.00 w sali 131, gmach A-1 Politechniki Wrocławskiej, Wybrzeże St. Wyspiańskiego 27.

W listopadzie Biblioteka Główna zorganizuje wystawę nadesłanych prac.

KSIĄŻKI, które polecamy ...

Michael White,
John Gribbin

Einstein - życie nauką

przełożyła dr fiz. Danuta M. Śledziewska-Błocka

WNT Warszawa 1995

Minęło właśnie 40 lat od śmierci Alberta Einsteina, który już za życia stał się legendą. Choć wszyscy wiedzą, jak wyglądał i jak grał na skrzypcach, niewielu podjęło trud poznania jego drogi naukowej. Wysiłek ten wykonali autorzy, którzy już poprzednio osiągnęli sukces przygotowując książkę o życiu i działalności naukowej Stephena Hawkinga wydaną również przez WNT.

Autorzy znają i bardzo dobrze rozumieją współczesną fizykę, w tym i dzieło Einsteina, a co ważniejsze umieją przekazać tę wiedzę w sposób jasny i precyzyjny. Wyróżnia to tę książkę wśród wielu innych napisanych o sławnym fizyku, nobliście, bojowniku o pokój i sympatyku syjonizmu. Dlatego godna jest polecenia.

**Oficyna Wydawnicza
Politechniki Wrocławskiej**

poleca następujące nowości:

1. Steinmann W., Schreyögg G., Zarządzanie. Podstawy kierowania przedsiębiorstwem. Koncepcje, funkcje, przykłady (tłumaczenie i redakcja naukowa pod kier. Lesława Martana), 27,50 zł.
2. Poterałowicz E., Gramatyka francuska w kilku wierszach, 5,50 zł.
3. Mass Media w systemie komunikacji społecznej w Polsce (pr. pod red. A. Kudłaszyka, A. Małkiewicza, R\$ Karpińskiego) 4,00 zł.
4. Kudela H., Modelowanie zjawisk hydrodynamicznych metodami dyskretnych wirów, 5,50 zł.
5. Ziemiański K., Zastosowanie tworzyw sztucznych w budowie maszyn. Wybrane zagadnienia, 6,00 zł.
6. Jaśniewicz Z., Zbiór zadań ze statyki (wyd. II popr. i uzup.), 4,80 zł.
7. Wojewoda H., Mechanika analityczna dla studentów Politechniki Wrocławskiej, 5,00 zł.
8. Wilk I., Wilk P., Optyka fizyczna. cz. I. Dyfrakcja światła, 4,50 zł.
9. Lines M.E., Liczby wokół nas. Od liczb Fibonacciego, gier hazardowych, statystyki w sporcie, poprzez kryptografię, zagadnienia NP, fraktale, do chaosu (wyd. popularno - naukowe w tłumaczeniu J. Jędrzejewskiego), 9,80 zł.
10. Linsay D., Dobre rady dla piszących teksty naukowe, 5,50 zł.
11. Kenny P., w tłumaczeniu K. Pigionia, Panie Przewodniczący, Panie, Panowie..., (przewodnik po sztuce i technice wystąpień publicznych dla inżynierów i pracowników nauki), 6,00 zł.
12. Lebidiewa S., Projektowanie problemowo zorientowanych baz danych, 5,20 zł.
13. Łuzyniecka E., Architektura średniowiecznych klasztorów cysterskich filiacji lubiąskiej, 9,00 zł.
14. Sławińska J., Ruchy protestu w architekturze współczesnej, 6,00 zł.

INFORMATORY

WROCLAWSKIEGO CENTRUM
SIECIOWO – SUPER KOMPUTEROWEGO

W lipcu 1995 roku ukazał się INFORMATOR nr 20, a w sierpniu nr 21, które są kontynuacją INFORMATORÓW dotychczas wydawanych przez Centrum Informatyczne Politechniki Wrocławskiej. INFORMATORY zawierają opisy szerokiej gamy dostępnych usług sieciowych i wskazówki dotyczące korzystania z nich. W najbliższym czasie ukaze się kilka nowych numerów będących obecnie w przygotowaniu.

Każda biblioteka instytutowa, międzywydziałowa i filii Politechniki Wrocławskiej otrzymuje po jednym egzemplarzu INFORMATORÓW. Ponadto tekst ich dostępny jest w Gopherze na SUN Sparc 1000 i w sieci lokalnej Novell na serwerze CI-1 (otwórz sesję sieciową komendą LOGIN CI-1/INFO bez podawania hasła, następnie wprowadź polecenie INFO) w postaci zbioru do przeczytania lub skopiowania (u góry ekranu jest podana nazwa zbioru wraz ze ścieżką dostępu).

Instytucje spoza Politechniki Wrocławskiej, zainteresowane otrzymywaniem egzemplarzy INFORMATORÓW, proszone są o kontakt z redakcją pisma.

INFORMATOR nr 20 pt. „Program Pine – poczta elektroniczna i Nowości sieciowe w Internecie” opisuje sposób korzystania z tego programu. „Pine” ułatwia przesyłanie, odbieranie i rejestrowanie poczty elektronicznej (pliki tekstowe oraz graficzne), a także daje możliwość korzystania z Nowości sieciowych (News). Jest łatwy w obsłudze, nawet dla początkujących użytkowników, którym jest szczególnie polecany.

INFORMATOR nr 21 to „Instrukcja korzystania z Nowości sieciowych – program tin”.

System Nowości sieciowych (Netnews) jest jedną z ważniejszych i bardzo popularnych usług sieci Internet. Pozwala ona przesyłać wiadomości na dowolne tematy, takie jak: systemy komputerowe, polityka, religia, sport, kultura, nauka, muzyka, itp. Pozwala też użytkownikom uczestniczyć w dyskusjach na te tematy. Program tin jest jednym z narzędzi realizujących tę usługę.

Zespół redakcyjny:

TERESA JANYSZEK, IRENA RUTKOWSKA

Adres:

WROCLAWSKIE CENTRUM SIECIOWO – SUPERKOMPUTEROWE
Wrocław, pl. Grunwaldzki 9
Budynek D-2, pokój 25, tel: 20-36-31,
e-mail: redakcja@sun1000.ci.pwr.wroc.pl

Pryzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Politechnika Wrocławska
Wybrzeże Wyspiańskiego 27
50-370 Wrocław

Redaktor Naczelny: dr inż. Maria Kiszka
Redakcja: bud. D-5, pok. 22, tel. 20 22 89
e-mail: PRYZMAT@ite.pwr.wroc.pl

Druk: Drukarnia Oficyny Wydawniczej PWR Nakład 1500 egz.
Pismo wsparte dotacją KBN